

Raportul „Locuinta si politica regionala”
inițiat de euro-deputatul italian Alfonso Andria,
aprobat de Parlamentul European in 10 mai 2007.

“Parlamentul European,

– având în vedere normele de reglementare a fondurilor structurale pentru perioada 2007-2013,

– având în vedere rezoluția sa din 26 septembrie 2006 privind o strategie tematică pentru mediul urban¹,

– având în vedere rezoluția sa din 13 octombrie 2005 privind dimensiunea urbană în contextul extinderii²,

– având în vedere rezoluția Consiliului din 12 februarie 2001 privind calitatea arhitecturală în mediile urbane și rurale³

– având în vedere comunicarea Comisiei privind „Politica de coeziune și orașele: contribuția orașelor și aglomerărilor urbane la creșterea economică și la ocuparea forței de muncă în cadrul regiunilor" (COM(2006)0385),

– având în vedere comunicarea Comisiei privind „Strategia tematică pentru mediul urban" (COM(2005)0718),

– având în vedere Cartea verde a Comisiei din 22 iunie 2005 privind „Eficiența energetică sau raționalizarea consumului" (COM(2005)0265),

– având în vedere Acordul de la Bristol din 7 decembrie 2005, care menționează, printre cele opt caracteristici ale unui oraș durabil, un mediu urban de calitate bine proiectat și bine construit,

– având în vedere Carta socială a Consiliului Europei - versiunea revizuită (STE 163), semnată la Strasbourg la 3 mai 1996,

– având în vedere Carta europeană privind locuințele adoptată de către Intergrupul pentru habitat urban al Parlamentului European la 26 aprilie 2006,

– având în vedere Declarația de la Vancouver privind Așezările Umane proclamată la Conferința ONU privind Așezările Umane (Habitat I) desfășurată la 31 mai și 11 iunie 1976 la Vancouver,

– având în vedere opinia Comitetului Regiunilor (345/2006) și cea Comitetului Economic și Social (407/2007), pentru implementarea Normelor 117 și 118 din Regulamentul său de Procedură,

– având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare regională (A6-0000/2006),

A. considerând lipsa locuințelor decente la un preț abordabil influențează în mod direct viața cetățenilor, limitându-le posibilitatea de integrare socială și de mobilitate atât în zonele urbane cât și în zonele rurale;

B. considerând numeroase orașe ale Uniunii europene se confruntă cu mari probleme în ceea ce privește locuințele, ca supraaglomerări sau deficite de locuințe, în funcție de regiune sau țară, problema celor fără adăpost, insuficiența ofertei, costurile ridicate de cumpărare și întreținere,

starea proastă a imobilelor; întrucât întreținerea deficitară conduce adesea la demolarea unor imobile existente în patrimoniu, ceea ce poate crea noi inegalități în contextul planificării urbane, în absența unei strategii de dezvoltare integrată;

- C. considerând problema locuințelor urbane se înscrie în contextul mai larg al planificării urbane și este legată așadar de problemele de pauperizare a anumitor cartiere, de degradare a mediului (poluarea aerului și a apei, zgomotul, deșeurile, suprapopularea etc.), de proasta funcționare a serviciilor publice, de accesibilitate sau de securitate etc.;
- D. considerând dificultățile de acces la locuințe stau la baza fenomenelor de segregare socială și de transformare în ghetou;
- E. considerând schimbările demografice și depopularea unor regiuni poate conduce la o cerere în scădere pentru locuințe, proprietăți nelocuite, precum și degradarea infrastructurii culturale și sociale în particular, având ca efect diminuarea calității vieții în zonele respective, care vor fi locuite predominant de segmente dezavantajate ale populației,
- F. considerând combinația de venituri scăzute, prețuri ridicate la energie, sisteme de încălzire și de izolare inadecvate dă naștere unor fenomene precum sărăcia și deconectarea de la energie;
- G. considerând problema locuințelor nu reprezintă o simplă problemă de construcții, ci comprimă și infrastructura socială (centre culturale, biblioteci, stadioane, etc.), un element important în incluziunea socială și adresarea sentimentului de alienare, larg răspândit în zonele urbane extinse,
- H. considerând ca excluderea socială contravine modelului social european;
- I. considerând vitalitatea centrelor urbanistice și districtuale și a materialelor clădirilor listate trebuie prezervată,
- J. considerând extinderea urbană generează numeroase probleme sociale și economice afectând transporturile (congestia transporturilor în comun, dependența de mașina personală), protecția mediului (consumul crescut de energie, poluarea) și accesibilitatea serviciilor;
- K. ținând cont de importanța regenerării și reabilitării siturilor industriale dezafectate (brownfield sites) și a protecției spațiilor verzi (greenfield sites);
- L. întrucât instrumentele financiare ale politicii de coeziune contribuie la revigorarea spațiilor urbane, favorizând reabilitarea spațiilor colective, punerea în aplicare a măsurilor de securitate și de prevenire a delincvenței, dezvoltarea acțiunilor în favoarea utilizării eficiente a apei și a energiei, sprijinul pentru integrare socială etc.;
- M. întrucât problemele specifice legate de marile imobile prefabricate, atât în ceea ce privește calitatea spațiului de locuit, cât și în ceea ce privește reabilitarea infrastructurilor (finanțarea lucrărilor de întreținere și renovare, dar și a cercetării privind tehnicile și tehnologiile adecvate),
- N. întrucât noul regulament al FEDR a stabilit ca domeniul locuințelor să fie eligibil pentru finanțare în noile state membre în anumite cazuri bine definite⁴;
- O. având în vedere aspectele referitoare la proprietatea spațiului de locuit, în special cele legate de normarea necorespunzătoare în unele State Membre a problematicilor incidente închirierilor și transferurilor de proprietate;
- P. având în vedere al Șaptelea Program-cadru pentru cercetare⁵;
- Q. având în vedere inițiativele financiare JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises – Resurse europene comune pentru microintreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii) și JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas –

Sprrijin european comun pentru investiții durabile in zonele urbane) instituite in cooperare cu Banca Europeană de Investiții (BEI) și Fondul European de Investiții (FEI);

- R. întrucât sectorul locuințelor reprezintă o sursă semnificativă de ocupare a forței de muncă în domeniul construcțiilor, precum și în domeniile renovării, amenajării și serviciilor de proximitate și financiare,
- S. întrucât Consiliul Ocupării Forței de Muncă, Politicii Sociale, Sănătății și Protecției Consumatorului a ridicat problema celor fără adăpost și a excluziunii lor din acest motiv la rang de prioritate în strategia UE pentru incluziune și protecție socială.
- T. Întrucât investițiile în locuințele sociale joacă și va continua să joace un rol esențial în furnizarea de locuințe multor persoane cărora piața imobiliară le este altfel inaccesibilă.

1. Consideră că dreptul la o locuință decentă accesibilă ca preț este un drept fundamental al fiecărui cetățean al Uniunii Europene, drept recunoscut în mai multe carte internaționale și constituții ale statelor membre;

2. Își exprimă încrederea că Statele Membre vor adopta cadrul legislativ necesar în vederea asigurării acestui drept la o locuință decentă, accesibilă ca preț,

3. Consideră că renovarea locuințelor în scopuri sociale și de eficientizare a energiei nu reprezintă o simplă problemă urbanistică și că provocările pe scară largă legate de locuințe, cu care se confruntă zonele rurale, trebuie abordate corespunzător,

4. Solicită identificarea, la nivel european, a unei serii de standarde de calitate minimă care să definească noțiunea de „locuință decentă”;

5. Subliniază importanța pe care o are pentru UE adoptarea unei declarații europene privind locuințele având ca bază lucrările Intergrupului pentru habitat urban din Parlamentul European și Carta aprobată de grupurile politice reprezentate; în acest sens, îndeamnă Comisia pentru Dezvoltare Regională la acțiune;

6. Insistă asupra necesității – in contextul Strategiei de la Lisabona – de consolidare a dreptului la alocație pentru locuință, cat și a tuturor drepturilor sociale, pentru a putea permite o mobilitate reală a lucrătorilor;

7. Subliniază necesitatea formulării de politici privind locuințele ca parte a politicii de planificare spațială care sprijină echilibrul social și amalgamul social;

8. Speră ca factorii de decizie la nivel național și local vor adopta măsuri de sprijinire a tinerilor în procurarea de locuințe;

9. Solicită Comisiei Europene să includă problema locuințelor în dezbateră privind orașele și dezvoltarea durabilă a regiunilor, precum și in programul de lucru al grupului operativ inter-servicii creat pentru coordonarea politicilor care afectează dimensiunea urbană;

10. pune accentul pe importanța chestiunilor de securitate:

- în ceea ce privește criminalitatea, mai ales in zonele defavorizate,

- în ceea ce privește clădirile (norme de construcție și de exploatare),

- în ceea ce privește infrastructurile pentru electricitate, gaz, apă și canalizare (siguranța sistemelor existente și a tehnologiilor de reabilitare);

11. Crede de asemenea în importanța unei abordări consistente asupra dimensiunilor variate ale dezvoltării durabile (solidaritate, mediu și energie), accesibilității, sănătății, securității și

calității utilizării și a asigurării că îndeplinirea obligației de reabilitare a locuințelor coincide cu resursele gospodăriilor;

12. Accentuează importanța centrelor culturale, a dialogului inter-cultural și a proiectelor comune ce implică mai multe zone în promovarea integrării diferitelor comunități din orașe, suburbii și zonele rurale adiacente;

13. Subliniază necesitatea de a lua în considerare problemele specifice de locuire din zonele rurale pentru a favoriza o politică echilibrată cu privire la planificarea spațială în opoziție cu segregarea și depopularea zonelor rurale, mai ales dacă ținem cont de multele dezavantaje din aceste zone, ca nivelul scăzut al veniturilor, locuințele împrăștiate și dărăpănate și lipsa locuințelor de închiriat, sociale sau de alt tip.

14. Scoate de asemenea în evidență specificitatea aspectelor legate de locuințe în orașele mici; consideră că acestea atrag populația rurală nu doar pentru locurile de muncă oferite, ci și pentru faptul că acestea le oferă oportunitatea de a accede la un nivel superior de educație și calificări și totodată pentru că răspund cerințelor de sănătate și cultură; subliniază necesitatea de a sprijini dezvoltarea acestui rol al orașelor mici întrucât acesta este strâns conexas cu restructurarea zonelor rurale, în special cu privire la serviciile de sănătate, educație secundară, dezvoltarea IMM-urilor, turism, stațiuni pentru sănătate ș.a.

15. Consideră că, în mediul rural, promovarea stimulentei pentru achiziționarea, reabilitarea și renovarea clădirilor vechi este esențială, în vederea sprijinirii organismelor publice și private ce oferă consiliere și îndrumare personalizată indivizilor și oamenilor de afaceri care doresc să se stabilească și să dezvolte fondul de locuințe publice și private, noi și renovate,

16. Îndeamnă Comisia să deruleze o analiză mai detaliată, iar Statele Membre să îmbunătățească datele privind costurile locuințelor și cererea de locuințe, precum și piața imobiliară în general, luând în calcul eterogenitatea ocupării locuințelor, schimbările survenite în structura familiei tradiționale, situația specială a tinerilor și problema îmbătrânirii și a descreșterii populației; mai mult, solicitările adresate Statelor Membre de a avea în vedere accesul la și rata aferentă utilizării infrastructurii tehnice, sociale, culturale și de transport în planificarea și restructurarea proiectelor de locuințe și în colectarea datelor.

17. Accentuează că, în ceea ce privește principiul subsidiarității, chestiunile legate de locuințe, ca și problemă națională, ar trebui abordate predominant la nivel local și sub acest aspect, municipalitățile ar trebui sprijinite; consideră că recomandările europene ar putea contribui la îmbunătățirea capacităților de soluționare a acestor probleme;

18. Are în vedere că, dată fiind complexitatea factorilor ce au influență asupra sectorului locuințelor, se cere o abordare integrată – bazată pe principiile subsidiarității și proximității – care ar asigura introducerea simultană a diferitelor elemente ce facilitează accesul la locuințe, îmbunătățesc calitatea construcțiilor, fac posibilă ameliorarea calității vieții tuturor generațiilor și promovează atractivitatea atât a mediilor urbane, cât și a celor rurale;

19. Atrage atenția asupra faptului că majoritar sistemul public de locuințe nu este localizat în medii sănătoase, iar calitatea acestora nu asigură condiții sănătoase de locuire, rațiuni pentru care măsurile de dezvoltare finanțate prin FEDR trebuie aplicate nu doar pentru a promova locuințele, ci și pentru a îmbunătăți situația mediului și sănătății chiriașilor locuințelor publice, crescându-le astfel calitatea vieții;

20. Consideră, mai departe, că o astfel de abordare integrată are mai mari șanse de reușită dacă este realizată de către autoritățile locale care pot asigura o viziune de ansamblu, o coordonare optimă a politicilor și a inițiativelor puse în aplicare în aglomerările urbane și o viziune pe termen lung asupra dezvoltării aglomerației urbane; în consecință, îndeamnă Statele Membre, în

conformitate cu Articolul 11 din Regulamentul Consiliului (EC) No. 1083/2006 din 11 iulie 2006 care conturează prevederile generale asupra FEDR, FSE și Fondul de Coeziune, să implice orașele în programarea și gestionarea fondurilor structurale, destinate să co-finanțeze acțiuni urbane eligibile în cadrul programelor operaționale și să le încredințeze punerea lor în aplicare;

21. Solicită Statelor Membre și/sau autorităților lor locale, pornind de la propunerea Președinției Finlandeze privitoare la „Sănătate în toate politicile”, să se asigure că, atunci când elaborează proiecte de programe de locuire ce urmează a fi derulate prin finanțare comunitară, autoritățile locale analizează impactul asupra stării de sănătate, în vederea oferirii celor excluși social un mediu de viață corespunzător din punct de vedere al mediului înconjurător și al sănătății;

22. Insistă asupra necesității dialogului și a consultării între diferitele niveluri ale autorității locale, regionale și guvernamentale, pentru a se asigura coerența intervenției publice, mulțumită unei coordonări orizontale (între toate politicile comunitare privind locuințele), verticale (între actorii care se ocupă de locuințe la diferite niveluri – european, național, local) și mixte (între autoritățile publice, actorii socio-economici și societatea civilă); face apel la o participare energetică din partea rezidenților și a organizațiilor acestora în scopul adoptării de decizii comune privind revitalizarea, reabilitarea, gestionarea și prezervarea mediului urban;

23. Îndeamnă la o mai bună coordonare a fluxurilor financiare și a politicilor cu incidență asupra locuințelor, asigurându-se, în special, că acțiunile sprijinite prin FEDR, instrumentele financiare JESSICA și JEREMIE, al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare și celelalte inițiative comunitare, naționale și locale în domeniul locuințelor și al renovării urbane sunt complementare, și totodată că stabilimentele rezidențiale din zonele istorice sunt modernizate și renovate;

24. Își exprimă încrederea că, în contextul revizuirii reglementărilor ce guvernează politica de coeziune planificată pentru 2009, se va redeschide dezbateră cu privire la extinderea accesului la fondurile comunitare aferente renovării locuințelor sociale tuturor Statelor Membre pentru a economisi energie și a proteja mediul, acest lucru fiind în prezent oferit numai anumitor state, întrucât nevoile de locuire sunt critice în întreaga Europă; solicită Comisiei și BEI să implementeze inițiativa JESSICA în aceleași condiții în toate statele, incluzând locuințele, printr-o abordare de dezvoltare integrată;

25. Îndeamnă statele membre implicate să utilizeze în totalitate fondurile puse la dispoziție de FEDR în domeniul locuințelor;

26. Solicită Comisiei să se asigure, în monitorizarea gestionării Fondurilor Structurale, că Articolul 7(2) din Regulamentul (EC) No 1080/2006 se aplică în integralitatea sa în finanțarea locuințelor prin fondurile structurale europene și că se oferă un habitat corespunzător segmentelor dezavantajate ale populației;

27. Își confirmă sprijinul pentru consolidarea parteneriatului între autoritățile publice, actorii socio-economici și societatea civilă și accentuează importanța parteneriatelor public-private, mai ales în modernizarea clădirilor prefabricate și reabilitării siturilor industriale dezafectate;

28. Sprijină campania lansată de Comisie în favoarea energiei durabile având ca scop sensibilizarea cetățenilor europeni cu privire la reducerea consumului domestic; îndeamnă, de asemenea, Comisia să promoveze o amplă campanie de informare, în cadrul planului de acțiune pentru eficiență energetică;

29. Solicită Comisiei să faciliteze răspândirea în sectorul locuințelor a noilor tehnologii și a materialelor de construcție mai eficiente care să permită reducerea consumului de energie;

30. Îndeamnă Comisia să realizeze o continuare concretă a acțiunii pilot pentru sectorul habitatului social în cadrul programului SAVE (program multianual pentru eficientizarea

consumului energetic), pentru a promova și a difuza proiectele exemplare selectate în domeniul eficienței energetice;

31. Subliniază importanța schimbului de bune practici în materie de politică de locuințe și îndeamnă Comisia să dezvolte rețele tematice pentru locuințe, similare celor instituite în cadrul programului URBACT; în acest context, salută inițiativa Comisiei „Regiunile, actori ai schimbării economice” (COM(2006)0675) și așteaptă cu nerăbdare prezentarea modalităților de punere în aplicare a acestei inițiative;

32. Îndeamnă Comisia să creeze un site Internet în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene care să poată fi utilizat ca un forum de cooperare, de schimb de informații și de bune practici după modelul rețelei europene de cunoștințe privind politicile urbane (EUKN - European Urban Knowledge Network);

33. Solicită Comisiei să pregătească un studiu care să arate repartizarea competențelor și a responsabilităților între nivelurile național, regional și local, să contureze cadrul juridic pentru sectorul locuințelor în diferitele state membre (EU-27) și să permită luarea unor decizii conștiente și identificarea posibilelor domenii de acțiune ale UE în ceea ce privește problema locuințelor, cu scopul de a asigura măsurilor comunitare o veritabilă valoare adăugată în raport cu acțiunile naționale, regionale și locale, având în vedere datoria Statelor Membre de a acționa pentru interesul comun, relativ la locuințe corespunzătoare, de bună calitate și accesibile ca preț;

34. Susține ferm ideea unei simplificări a birocrăției la toate nivelurile pentru a face mai eficientă amenajarea și administrarea teritoriului;

35. Subliniază importanța formării pe teren a unor operatori care să aibă o pregătire specifică în ceea ce privește planificarea urbană, construcțiile, reabilitarea, gestionarea și prezervarea stabilimentelor existente și încurajează finanțarea acțiunilor de formare în cadrul Fondului Social European (FSE);

36. Subliniază cât este de important ca autoritățile responsabile de amenajarea teritoriului să ia în calcul accesibilitatea la locuințe, servicii publice și transport urban pentru persoanele cu handicap și vârstnici și să proiecteze zone de recreere și agrement pentru copii și tineri – în faza de identificare a politicilor de amenajare a teritoriului și de planificare a intervențiilor;

37. Încurajează BEI și Comisia să elaboreze, în cadrul instrumentului JEREMIE și în acord cu inițiativa JESSICA, o strategie pentru a stimula avântul sectorului construcțiilor, mai ales în noile state membre, ceea ce ar reprezenta un ajutor structural pentru dezvoltarea sectorului locuințelor, mobilizând astfel resursele locale și regionale în jurul proiectelor urbane;

38. Îndeamnă autoritățile naționale și locale să identifice situațiile diverse în care se află orașele și teritoriile din statele membre, să elaboreze și să analizeze politicile acestora privind locuințele, în conformitate cu principiul durabilității;

39. Solicită autorităților naționale, regionale și locale să se angajeze urgent în gestionarea uneia dintre prioritățile politicii de locuire, și anume eliminarea problematicei celor fără adăpost;

40. Încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor statelor membre, precum și Comitetului Regiunilor și Comitetului Economic și Social.

¹ Textele adoptate P6_TA(2006)0367

² OJ C 233 E, 28.9.2006, p. 127

³ OJ C 73, 6.3.2001, p. 6

⁴ Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională: articolul 7 alineatul (2) și considerentele 5 și 6.

⁵ Al Șaptelea Program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, dezvoltare tehnologică și demonstrație (2007 – 2013).